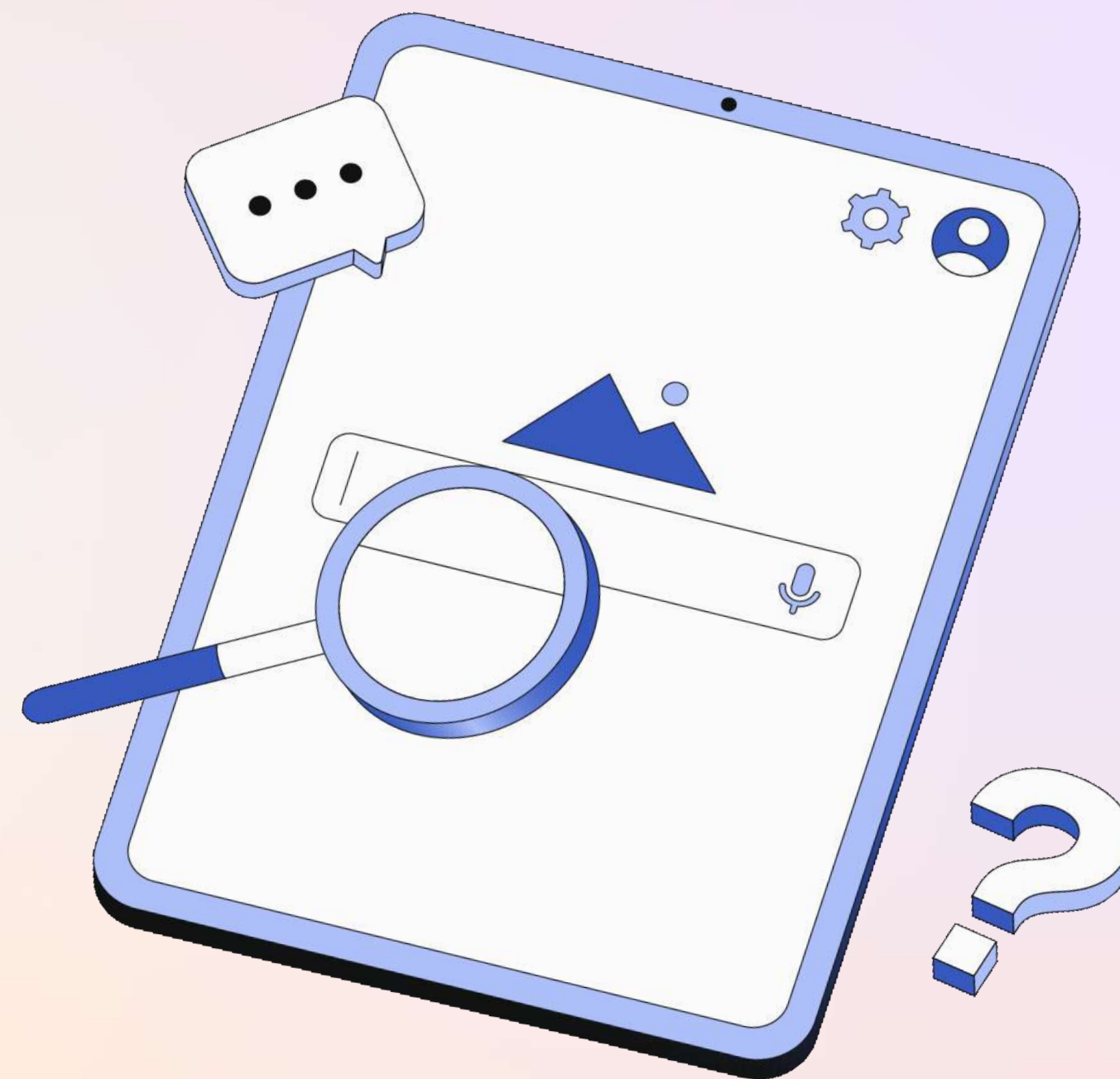

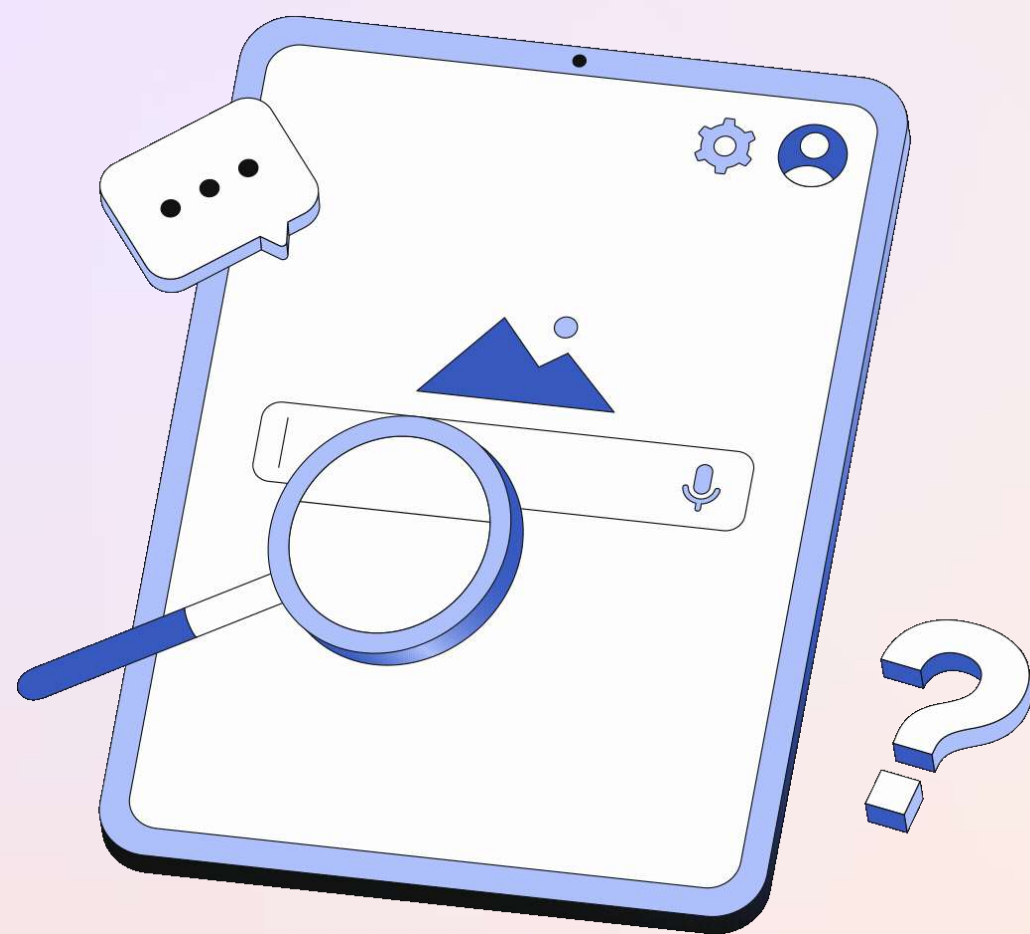
บทเรียน

3

การสืบค้น ข้อมูล

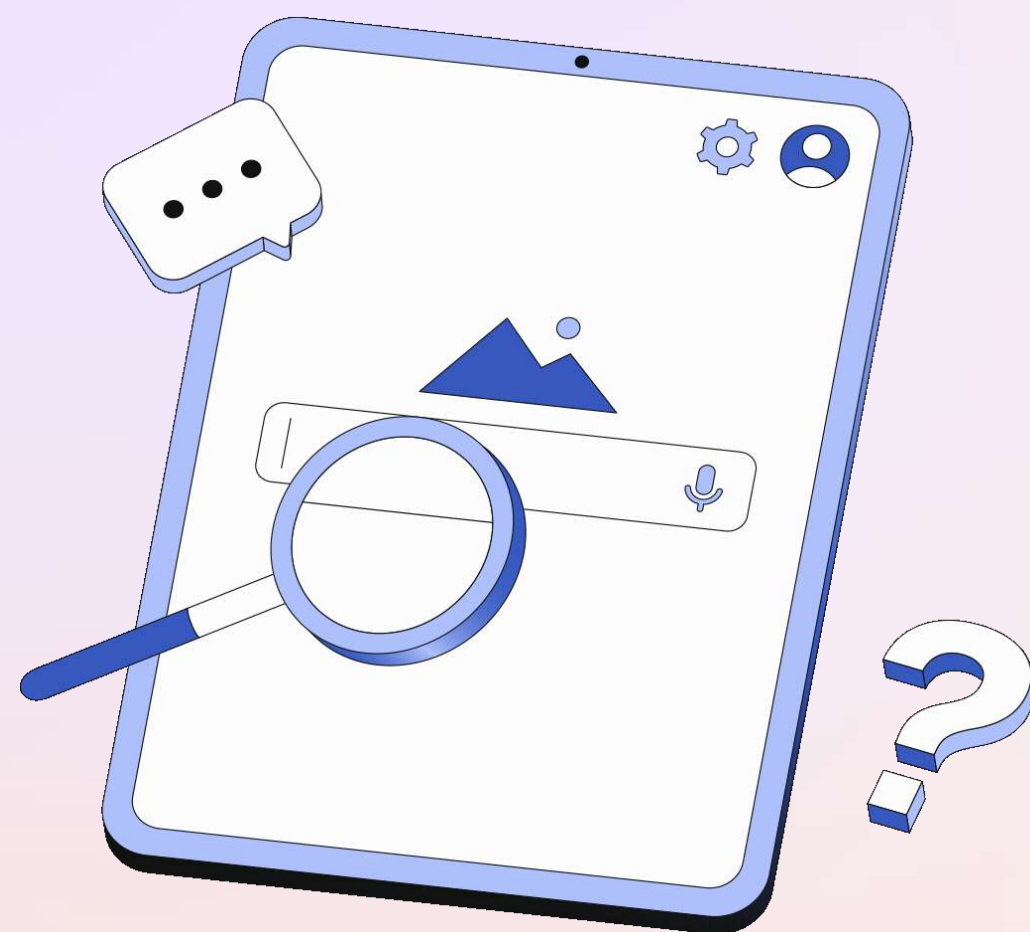
สาระสำคัญ

การค้นหาข้อมูลบนเน็ต

ก็เหมือนการหาหนังสือในห้องสมุด
แต่เราแค่พิมพ์คำที่อยากรู้ลงไปในช่วงค้นหา
เว็บไซต์ก็จะช่วยให้เราเอง
แต่เราต้องรู้จักวิธีการใช้คำค้นที่ถูกต้อง
เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการอย่างรวดเร็ว
และแม่นยำ

สาระการเรียนรู้

1

การสืบค้นข้อมูล

2

บริการ
สืบค้นข้อมูล

3

ขั้นตอน
การสืบค้นข้อมูล

4

การใช้คำค้น

5

การใช้เครื่องหมาย
หรือสัญลักษณ์

6

การเชื่อมคำค้น

7

การคัดกรองผล
การสืบค้น

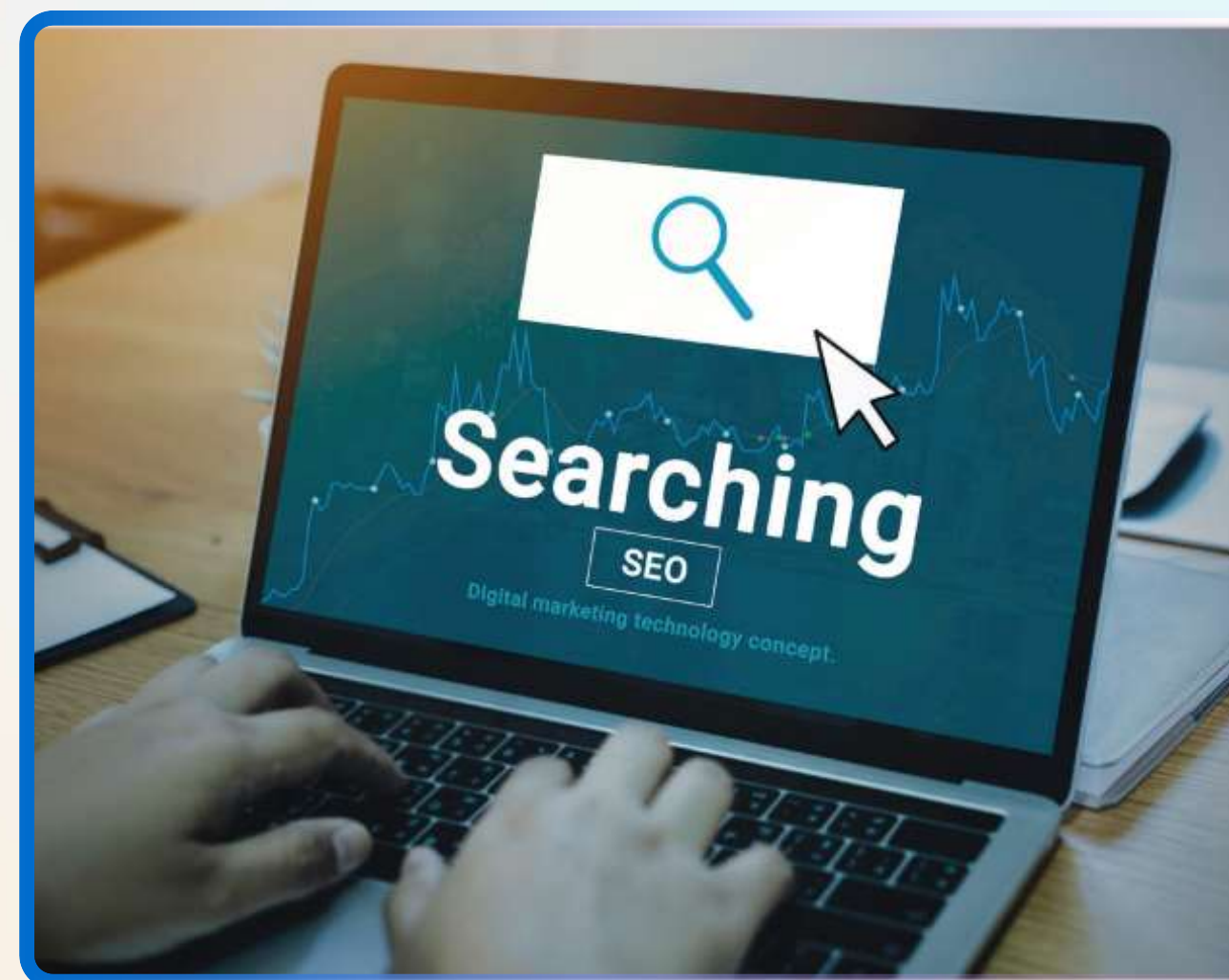
8

การประเมิน
ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

1

การสืบค้นข้อมูล

การสืบค้นข้อมูล คือ การหาข้อมูลต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็น ข้อความ รูปภาพ หรือแม้แต่แผนที่ โดยใช้เว็บไซต์ ค้นหา (Search Engine) เช่น Google เป็นตัวช่วยในการค้นหา เว็บไซต์ค้นหาจะทำงานโดยการ รวบรวมข้อมูล จากเว็บไซต์ ต่าง ๆ ทั่วโลก นำข้อมูลเหล่านั้นมา จัดระเบียบ และ จัดอันดับ ตามความสำคัญ แล้วจึงแสดงผลการค้นหาที่ตรงกับคำที่เรา ค้นหาออกมาให้เรา

โดยการให้บริการสืบค้นข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1.1 การสืบค้นในรูปแบบ Search Engine

การใช้โปรแกรมค้นหา เพื่อหาข้อมูลที่เราต้องการ
จากเว็บไซต์ต่างๆ โดยเราจะพิมพ์คำ
หรือประโยคที่ต้องการค้นหาลงในช่องค้นหา
โปรแกรมจะไปค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของมัน
แล้วนำผลลัพธ์ที่ตรงกับคำค้นของเรามาแสดงให้เราเห็น
โดยจะเรียงลำดับผลลัพธ์จากที่ตรงกับ
ความต้องการของเรามากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

1.2 การสืบค้นในรูปแบบ Index Directories

วิธีการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต
โดยการจัดหมวดหมู่ เว็บไซต์ต่าง ๆ
ตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องกัน
ทำให้เราสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ง่ายขึ้น
โดยการเลือกหมวดหมู่ที่สนใจ
เช่นเดียวกับการค้นหาหนังสือในห้องสมุดนั่นเอง

2 บริการ ของระบบอินเทอร์เน็ต

Google (www.google.com)

Google คือ เว็บไซต์ค้นหาข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดและครอบคลุมที่สุดในโลก ที่ช่วยให้เราค้นหาสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ รูปภาพ วิดีโอ ข่าวสาร แผนที่ และเที่ยวบิน นอกจากนี้ Google ยังมีบริการอื่น ๆ เช่น Gmail, Google Drive ที่เชื่อมต่อเข้ากับบัญชี Google ทำให้เราสามารถใช้งานได้อย่างสะดวกสบาย

Bing (www.bing.com)

Bing เป็นเว็บไซต์ค้นหาที่ใช้งานง่าย มีฟังก์ชันครบครัน ไม่แพ้ Google สามารถค้นหาได้หลากหลายประเภท เช่น รูปภาพ วิดีโอ ข่าวสาร และอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีบริการเสริม เช่น การแปลภาษา การวางแผนการเดินทาง และเกมต่างๆ

Yahoo! (www.yahoo.com)

Yahoo! เป็นเว็บไซต์เก่าแก่ที่เคยได้รับความนิยมมาก โดยเฉพาะในญี่ปุ่น สามารถใช้ค้นหาข้อมูลได้หลากหลายประเภท เช่น ข่าว, วิดีโอ, รูปภาพ และอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีบริการอีเมล, สรุปรายข่าว และแสดงข้อมูลที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่บนหน้าแรกของเว็บไซต์ ทำให้ผู้ใช้สามารถติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่างๆ ได้อย่างสะดวกสบาย

The image shows the classic Yahoo! logo in a bold, blue, sans-serif font. The logo is contained within a white rectangular box with a blue border.The image shows the Yandex logo, which consists of a stylized red 'Y' followed by the word 'andex' in a black, sans-serif font. The logo is contained within a white rectangular box with a blue border.

Yandex (yandex.com)

Yandex เป็นมากกว่าเว็บไซต์ค้นหาทั่วไป แต่เป็นแพลตฟอร์มที่มอบบริการออนไลน์ครบวงจรสำหรับผู้ใช้งานในหลายประเทศ เช่น รัสเซีย ยูเครน และตุรกี

Baidu (baidu.com)

Baidu คือเว็บไซต์ค้นหาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศจีน เนื่องจาก Google ถูกบล็อกในประเทศจีน ทำให้ชาวจีนหันมาใช้ Baidu แทน Baidu ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานชาวจีน โดยเฉพาะ ผลการค้นหาจึงส่วนใหญ่เป็นภาษาจีน และเว็บไซต์ที่ปรากฏผลการค้นหาก็เป็นเว็บไซต์ที่ถูกกฎหมายในประเทศจีน

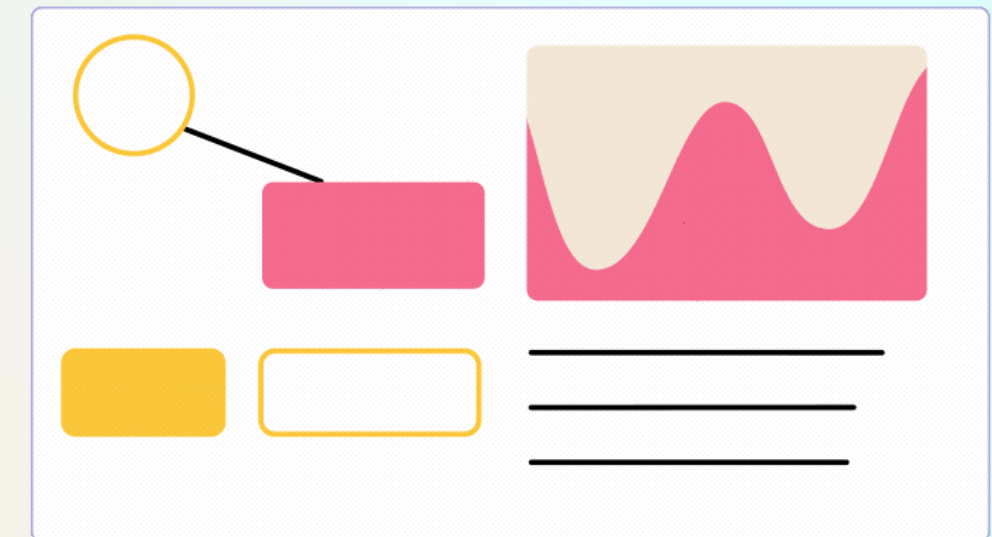
DuckDuckGo (duckduckgo.com)

DuckDuckGo คือ เครื่องมือค้นหาที่ให้ความสำคัญกับ ความเป็นส่วนตัว ของผู้ใช้เป็นอันดับหนึ่ง โดยไม่มีการเก็บข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้เพื่อนำไปใช้ในการโฆษณาแบบเจาะจง (retargeting) หรือติดตามพฤติกรรมการใช้งาน (tracking) ต่างจากเครื่องมือค้นหาอื่นๆ ที่มักจะใช้คุกกี้และโฆษณาออนไลน์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ใช้

3 ขั้นตอน

การสืบค้าข้อมูล

- 1 เข้าสู่เว็บไซต์ที่ให้บริการ
- 2 เลือกหมวดหมู่ที่ต้องการค้นหา เช่น เว็บไซต์ รูปภาพ วิดีโอ
- 3 พิมพ์คำค้นในช่องค้นหา
- 4 กดปุ่ม Enter
- 5 เว็บไซต์จะแสดงผลลัพธ์ที่มีคำค้นที่ใช้ค้นหาแบบเรียงลำดับผลลัพธ์ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์

4 การใช้คำค้น

- 4.1 การทำความเข้าใจความต้องการของผู้ใช้** คือ การหาข้อมูลว่าผู้ใช้ต้องการอะไรจากเรา จากนั้นเราก็จะสามารถกำหนดคำค้นหาที่ตรงใจ เพื่อหาข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้นั้นๆ ได้แม่นยำยิ่งขึ้น
- 4.2 การกำหนดคำค้น** หมายถึง การเลือกคำหรือวลีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ต้องการค้นหา เพื่อให้ได้ผลการค้นหาที่ตรงตามความต้องการมากที่สุด
- 4.3 การศึกษาระบบหรือโปรแกรมสืบค้น** เพราะแต่ละระบบมีวิธีการทำงานและแสดงผลลัพธ์ที่แตกต่างกันไป การทำความเข้าใจตรงนี้จะช่วยให้เราค้นหาข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและแม่นยำมากขึ้น

5 การใช้เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์

5.1

เครื่องหมายอัญประกาศหรือเครื่องหมายคำพูด (“ ”) เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยต้องแสดงผลการค้นหา คำสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยค วลีหรือกลุ่มคำให้ครบทุกคำ โดยไม่แยกคำและตามลำดับที่กำหนด

+

5.2

เครื่องหมายบวก (+) บวกหน้าคำค้น เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยต้องแสดงผลการค้นหาที่มีคำ ที่กำหนดให้ปรากฏอยู่ โดยส่วนใหญ่โปรแกรมสืบค้น จะไม่สนใจคำสันธาน คำบุพบท

+

5.3

เครื่องหมายลบ (-) หน้าคำค้น เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยต้องแสดง ผลการค้นหาที่ไม่มีคำที่ระบุไว้ ปรากฏอยู่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถตัดข้อมูลที่ผู้ใช้ไม่ต้องการ หรือไม่เกี่ยวข้องออกไปได้

+

5.4

เครื่องหมายดอกจัน (*) ในการกำหนดคำค้น เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผลการค้นหาที่มีคำที่ต่อท้ายด้วยดิจิทัล แต่เริ่มต้นด้วยคำว่าอะไรก็ได้ ใช้ในกรณีที่จดจำข้อมูลที่ต้องการค้นหาได้เพียงบางคำหรือบางประโยค

+

5.5

เครื่องหมายแฮชแท็ก (#) ในการกำหนดคำค้น เพื่อให้สืบค้นเฉพาะคำค้นที่กำหนดไว้เท่านั้น เช่น #ธุรกิจดิจิทัล เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผล การค้นหาที่มีคำว่า ธุรกิจดิจิทัล เท่านั้น

+

5.6

เครื่องหมายนลิขิตหรือวงเล็บ (()) ใช้เมื่อต้องการกำหนดให้ค้นหาโดยทำตามคำสั่ง ภายในวงเล็บก่อน แล้วค่อยทำตามคำสั่งที่อยู่ภายนอกวงเล็บ เช่น (ธุรกิจ OR การซื้อขาย) AND ออนไลน์

+

6

การเชื่อมคำค้น

6.1

AND เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผลการค้นหาที่มีคำค้นที่กำหนดให้ปรากฏอยู่ หรือต้องมีคำค้นนั้น ๆ มาแสดงด้วยเท่านั้น แต่ไม่จำเป็นต้องติดกัน เช่น การซื้อขาย AND ออนไลน์ ผลการสืบค้นจะแสดงข้อมูลที่มีคำว่า การซื้อขายและออนไลน์อยู่หน้าเว็บเพจนั้น แต่ปัจจุบันการพิมพ์คำค้นโดยการเว้นวรรคระหว่างคำ ระบบจะแสดงข้อมูลที่มีคำค้นทุกคำ โดยไม่ต้องเชื่อมด้วย AND

+

6.2

OR เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผลการค้นหาที่มีคำค้นที่กำหนดให้ปรากฏอยู่คำใดคำหนึ่ง เช่น ธุรกิจดิจิทัล OR ธุรกิจออนไลน์ ผลการสืบค้นจะแสดงข้อมูลที่มีคำว่า ธุรกิจดิจิทัล หรือ ธุรกิจออนไลน์อย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ในหน้าเว็บเพจนั้น ๆ

+

6.3 **NOT** เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผลการค้นหาที่ไม่มีคำค้นนั้น ๆ เช่น ธุรกิจ NOT ขายของออนไลน์ ผลการสืบค้นจะแสดงข้อมูลที่มีคำว่า ธุรกิจ แต่ต้องไม่มีคำว่า ขาย ของออนไลน์อยู่ในหน้าเว็บเพจนั้นๆ

6.4 **NEAR/n** เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผลการค้นหาที่มีคำค้นที่กำหนดให้อยู่ห่างจากกัน ไม่เกิน n คำ ในประโยคเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น Internet NEAR/10 Business ผลการสืบค้นจะแสดงข้อมูลที่มีคำว่า Internet และ Business ที่ห่างกันไม่เกิน 10 คำ

6.5 **BEFORE** เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผลการค้นหาที่มีคำค้นที่กำหนดให้คำแรกปรากฏอยู่ข้างหน้าคำ หลังในระยะห่างไม่เกิน 8 คำ

6.6 **AFTER** เป็นการสั่งให้ค้นหาโดยแสดงผลการค้นหาที่มีคำค้นที่กำหนดให้คำแรกปรากฏอยู่ข้างหลัง คำหลังในระยะห่างไม่เกิน 8 คำ เช่น Business AFTER Digital ผลการสืบค้น จะแสดงข้อมูลที่มีคำว่า Business อยู่ข้างหลังคำว่า Digital ที่ห่างกันไม่เกิน 8 คำ

7

การคัดกรองผล การสืบค้น

7.1

การระบุช่วงเวลา โดยใช้ตัวกรองค้นหาข้อมูลที่ต้องการเฉพาะช่วงเวลา หลังจากเว็บไซต์แสดงผลการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการเรียบร้อยแล้ว สามารถคลิกเครื่องมือ หรือตัวกรอง แล้วเลือกเวลาตามที่ต้องการ จะช่วยให้ได้ผลลัพธ์ในช่วงเวลาที่ต้องการ พร้อมกับได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น

7.2

การระบุพื้นที่ (Local) โดยใช้ตัวกรองค้นหาข้อมูลที่ต้องการเฉพาะสถานที่ หลังจากเว็บไซต์แสดงผลการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการเรียบร้อยแล้ว หากต้องการระบุหรือเฉพาะเจาะจงสถานที่ สามารถคลิกเลือกพื้นที่ เพื่อเจาะจงสถานที่ที่ต้องการได้ เช่น ประเทศไทย

7.3

การระบุเว็บไซต์ (Site) การสืบค้นโดยระบุเว็บไซต์ ทำได้โดยพิมพ์คำว่า site: แล้วตามด้วย ชื่อเว็บไซต์ติดกัน จากนั้นเว้นวรรค แล้วตามด้วยคำค้นที่ต้องการค้นหา เช่น site:thaipbs.or.th ธุรกิจออนไลน์ หรือการค้นหาเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับเว็บไซต์หรือ URL ที่สนใจ ทำได้โดยพิมพ์คำว่า related: แล้วตามด้วยชื่อเว็บไซต์ติดกัน เช่น related:www.ru.ac.th

7.4

การระบุประเภทข้อมูล (filetype) การสืบค้นโดยระบุประเภทข้อมูล ทำได้โดยการพิมพ์คำค้นแล้วตามด้วย filetype: เช่น ธุรกิจดิจิทัล filetype:pdf หรือ filetype:pdf ธุรกิจดิจิทัล เมื่อสืบค้นจะได้ผลลัพธ์เกี่ยวกับธุรกิจดิจิทัลที่เป็นไฟล์ประเภท PDF โดยสามารถระบุประเภทไฟล์ที่ต้องการเป็นไฟล์ประเภทอื่น ๆ ได้ เช่น docs, pptx หรือ xlsx

8

การประเมิน

ความเชื่อถือของข้อมูล

8.1

ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มาของข้อมูล

โดยข้อมูลจะต้องมาจากเว็บไซต์ที่บอกวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์อย่างชัดเจน มีการนำเสนอเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือเผยแพร่ข้อมูลของเว็บไซต์ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายศีลธรรมและจริยธรรม มีชื่อผู้เขียนบทความหรือ ผู้ให้ข้อมูลบนเว็บไซต์ มีการอ้างอิงแหล่งที่มา หรือแหล่งต้นตอของข้อมูลที่มีเนื้อหาปรากฏ อยู่บนเว็บไซต์ และสามารถเชื่อมโยงไปเว็บไซต์ที่อ้างอิงเพื่อตรวจสอบแหล่งต้นตอของข้อมูลได้ มีการระบุวันเวลาในการเผยแพร่ข้อมูลบนเว็บไซต์ มีที่อยู่หรืออีเมลที่ผู้อ่านสามารถ ติดต่อผู้ดูแลเว็บไซต์ได้ มีช่องทางให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็น ตลอดจนมีข้อความเตือน ผู้อ่านให้ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจใช้ข้อมูลบนเว็บไซต์

8.2

พิจารณาจากประเภทของเว็บไซต์

โดยเว็บไซต์แต่ละประเภทจะบอกจุดประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งทุกเว็บไซต์จะต้อง มีการจดทะเบียน ขอรหัสหรือชื่อโดเมนเพื่อใช้งานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หรือขอใช้งานกับเว็บไซต์ที่เปิดให้บริการฟรีเพื่อนำมา ใช้เป็นหน้าหลักของเว็บไซต์ โดยรหัส ที่ใช้ในการติดต่อจะต้องประกอบด้วยลำดับของโดเมนอย่างน้อย 3 ส่วน คือ

1 โดเมนลำดับต้น (Top Level Domain Name)

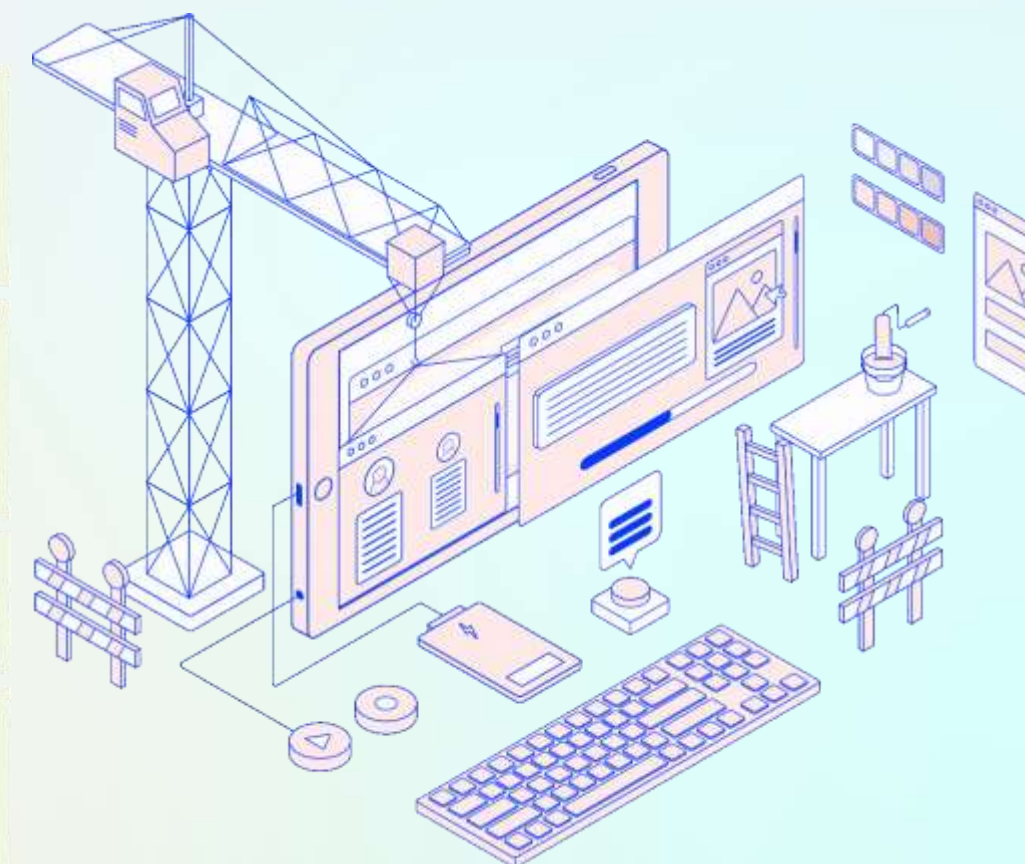
📄 โดเมนลำดับต้นที่ใช้เป็นชื่อย่อของประเทศ

.th	Thailand (ไทย)	.au	Australia (ออสเตรเลีย)
.jp	Japan (ญี่ปุ่น)	.uk	United Kingdom (อังกฤษ)
.us	UnitedState (สหรัฐอเมริกา)	.tw	Taiwan (ไต้หวัน)

1 โดเมนลำดับต้น (Top Level Domain Name)

โดเมนลำดับต้นที่บอกประเภทขององค์กร

.com	เป็นกลุ่มองค์กรและบริษัท เอกชนต่าง ๆ	.net	เป็นองค์กรที่ให้บริการเครือข่าย อินเทอร์เน็ต
.edu	เป็นสถาบันการศึกษา	.int	เป็นองค์กรที่จดทะเบียนระหว่าง ประเทศ
.gov	เป็นหน่วยงานรัฐบาล	.biz	เป็นองค์กรเกี่ยวกับธุรกิจทั่วไป
.org	เป็นองค์กรหรือสมาคม ที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์	.info	เป็นองค์กรที่เปิดให้บริการข้อมูล ทั่วไป
.mil	เป็นหน่วยงานทางทหาร		

2

โดเมนลำดับที่สอง (Second - Level Domain Name)

โดเมนลำดับที่สองที่บอกประเภทขององค์กร

.co	เป็นกลุ่มองค์กรและบริษัทเอกชนต่าง ๆ	.mi	เป็นหน่วยงานทางทหาร
.ac	เป็นสถาบันการศึกษา	.net	เป็นองค์กรที่ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
.go	เป็นหน่วยงานรัฐบาล	.in	เป็นองค์กรที่จดทะเบียนระหว่างประเทศ
.or	เป็นองค์กรหรือสมาคมที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์		

3

โดเมนลำดับล่าง (Lower- Level Domain Name)

เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากโดเมนลำดับที่สอง ประเภทที่ 2 มาทางด้านซ้ายของชื่อโดเมน เช่น google.co.th, nectec.or.th หรือ mitc.go.th โดเมนลำดับล่างคือ google, nectec และ mitc

8.3

ประเมินความน่าเชื่อถือของผู้เขียนหรือผู้จัดทำ

+

โดยพิจารณาว่าเป็นผู้มีคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตรงหรือ สอดคล้องกับเรื่อง
ที่เขียนหรือไม่

8.4

ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความถูกต้องและทันสมัย

+

โดยพิจารณาความทันสมัยจาก วัน เดือน ปี ที่เผยแพร่ข้อมูล เป็นต้น

